

[Gunhild Due.]

skel imellem grønlænderne indbyrdes. Vi har oven i de andre foræringar til Grønland foræret dem et lavtlønsproblem, så de ligesom os hernede kan få det at slås med i lange tider fremover. Jeg ser meget gerne, at man forsker lidt i disse lønproblemer, ligesom jeg også meget gerne så en større forskning omkring problemet med tilflytterne i byerne; vi ser nogle resultater af det, men vi ved for lidt om, hvad det egentlig er, der sker.

Når man nu taler om at nedskære antallet af udsendte, betyder det så, at man f. eks. er parat til at lave en B & W-undersøgelse vedrørende udsendte tjenestemænd med henblik på hurtigst muligt at erstatte dem med grønlændere?

Vedrørende befolkningskoncentrationen tales der om de indlysende fordele, der på lang sigt er ved at koncentrere befolkningen, men samtidig indrømmes det, at der i forbindelse med denne befolkningskoncentration kan påpeges store tilpasningsproblemer og andre sociale, bolig-mæssige og beskæftigelsesmæssige problemer, som er opstået ved tilstrømningen til byerne. Så er det vel ikke så svært at forstå, at den grønlænder, der lider under sociale, bolig-mæssige og beskæftigelsesmæssige problemer, har lidt svært ved at få øje på de vældig store fordele ved denne koncentration.

Jeg romantiserer aldrig hverken fattigdom eller uvidenhed, ej heller dårlige udsteder, men der er vel grund til at trække vejret og spørge: hvad er det, vi vil opnå med befolkningskoncentrationen, og hvad opnår vi?

Det er udmærket, at man er sindet at gøre en større social indsats for at afbøde ulykkerne, men skal man ikke også tage alvorligt under overvejelse at befordre bygdernes trivsel noget mere, end man gør i dag? Det er jo ikke nok, at Grønlandsrådet under sit arbejde flytter et par huse fra byerne og over til bygdernes. Der skal også lægges vægt på erhvervs-muligheder og på skoler.

Nu får vi at vide, at KGHs stigende underskud vokser på grund af stigende produktions-kostninger. Så må man spørge: er det rigtigt at lægge hovedvægten på de store produktionsanlæg i byerne? De er jo langt dyrere at have liggende stille i storm-

vejr, på grund af is osv. — forhold, som man ikke er herre over. Skulle man ikke satse lidt mere på bygdernes mindre produktionsenheder? Jeg spørger direkte: vil man f. eks. indføre ensartede indhandlingspriser? Det er jo sådan i dag, at man tvinger fiskerne til at sejle langt for at komme ind til byerne med deres fangst, fordi man dér giver en større pris.

Må jeg her lige sige om den standende laksedebat: også her må det eneste, der tæller, være grønlænderens interesse. Man må overveje, hvilke følger det voldsomme fiskeri har for grønlænderens eksistensmuligheder, og ikke tage hensyn hverken til engelske lorder eller danske fiskere. Herunder må man se på problemet med de 200.000 lomvier og de sæler, der fanges i drivgarnet. Det er jo grønlændernes mad, der er tale om.

Nu lyder der alarmerende røster om ungdomsarbejdsløshed og om unge, der via skolen spores væk fra de for Grønland naturlige erhverv. Alle vil være kontorfolk, ingen vil fiske. Da vi i sin tid lavede 8. og 9. klasser hernede, indførte vi som en helt naturlig ting mange steder landbrugs-linjer. Det er et spørgsmål, om man ikke på Grønland skulle overveje i byskolerne og i kostskolerne at indføre tidligt i skoleforløbet fiskerilinjer — eller fåreholderlinjer dér, hvor det er mere aktuelt.

Det er et spørgsmål, om vi ikke i vor skolepolitik — jeg erkender, at jeg selv har været med til at lave Grønlands skolelov — har været for tilbøjelige til at lægge for megen vægt på at efterligne danske forhold, at ligestille fremfor alt. Vi skulle måske tænke lidt mere på at lave skoler, hvor grønlandske børn kan trives og uddannes til de forhold, de fleste af dem kommer til at leve under.

Jeg forstår, at Grønland nu får sin egen fiskeriskole. Jeg har før efterlyst et børnehavvelærerseminarium på Grønland og håber, at det kan fremskyndes, fordi det er så uendelig vigtigt, at det bliver grønlænderne selv, der kan tage sig af børnene i børnehaverne og skabe et trygt miljø for dem dér.

Jeg skal ikke komme ind på sprogproblemet, bare spørge, om der ikke kan gøres noget for at stimulere tilgangen til seminariet i Godthåb, og spørge, om de krav, der stilles for at komme ind på seminariet, er